

Etter framleggelsen av rådmannens forslag til økonomiplan 2019-2022 har det kommet noen spørsmål fra de politiske partiene. Dette er notat nr 2 med svar på spørsmål om enkelte tiltak.

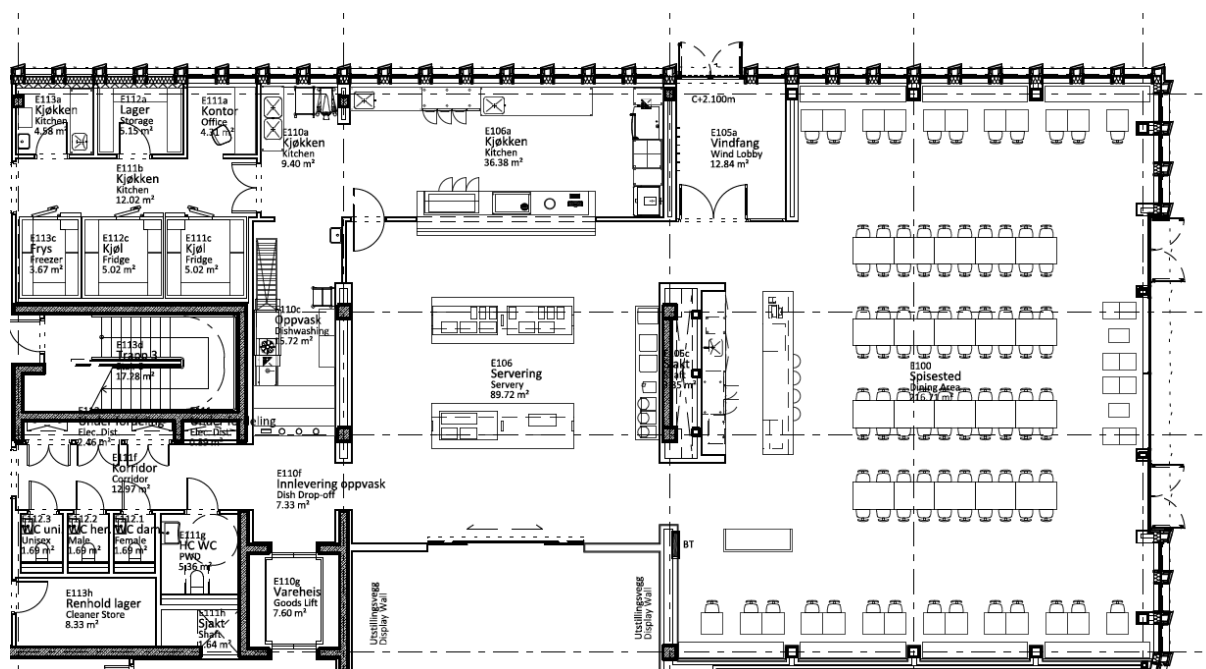
Spørsmål og svar:

1. Hva koster det å drifte ny kantine? Utenom de 600.000,- ekstra

SVAR: Ansatte betaler for matvarekostnadene, og kommunen dekker driftskostnadene som vil utgjøre kr 1 665 000+ internhusleie kr 764 000 (fdv kr 310 per m2, kapitalkost kr 1384 per m2, areal 452 m2 som inkluderer kantinenes andel av fellesarealkostnadene). I tillegg kommer renhold og energi, henholdsvis kr 64 180 og kr 65 041 per år.

NB! Informasjonen om arealer er oppdatert etter utsending av svarnotat 1.

Tegning over kantinearealet:

Renholds- og energikostnadene er beregnet etter følgende satser i forhold til bruk av arealene:

	m2	Renholdssats kr	Energisats kr	Kostnad renhold	Kostnad energi
Spiseområde	216,71	150,00	130,00	32 506,50	28 172,30
Vindfang	12,84	150,00	130,00	1 926,00	1 669,20
KJøkken	36,38	150,00	225,00	5 457,00	8 185,50
Servering	89,72	150,00	130,00	13 458,00	11 663,60
Oppvaskområde	15,72	150,00	225,00	2 358,00	3 537,00
Innlevering oppvask	7,33	150,00	225,00	1 099,50	1 649,25
KJøkken	9,40	150,00	225,00	1 410,00	2 115,00
Kontor	4,31	150,00	130,00	646,50	560,30
Lager	5,15	150,00	130,00	772,50	669,50
KJøkken	4,58	150,00	225,00	687,00	1 030,50
Frys	3,67	150,00	225,00	550,50	825,75
Kjøøl	5,02	150,00	225,00	753,00	1 129,50
Kjøøl	5,02	150,00	225,00	753,00	1 129,50
Kjøkken	12,02	150,00	225,00	1 803,00	2 704,50
Sum	427,87			64 180,50	65 041,40

2. Hva er kantinekostnad pr.ansatt?

SVAR: Dersom en holder tiltaket på kr 600 000 utenfor beregningen blir kostnaden kr 2 558 000/374 arbeidsplasser = kr 6 840 per arbeidsplass.

Inkludert tiltaket på kr 600 000 blir kostnaden som følger kr 3 158 000 / 374 arbeidsplasser = kr 8 444 per ansatt.

3. Opprustning av KinoKino til konsertlokale for stående publikum

SVAR: Hva er kostnaden for å sette storsalen på KinoKino i stand som konsertlokale for et stående publikum?

Ombyggingskostnader kr 14 millioner. Sceneteknisk utstyr kr 2,1 millioner.

4. Gratis vaksine

Ved innføring av gratis vaksine mot hjernehinnebetennelse, må man det første året regne med en større utgift enn de kr 500 000 ordfører opplyste bystyret om i forbindelse med spørsmål fra Sandnes Unge Bystyre i møtet 22. oktober. Dette fordi man må vaksinere alle elevene på de tre kullene på VGS det første året.

Hva vil det koste å gjennomføre vaksinasjonen dette første året? (før utgiften blir kr 500 000 i året)

SVAR: Det er om lag 1000 på hvert årskull og forutsatt at alle ønsker vaksine og man det første året vaccinerer alle 3 årskull vil det bli kr 500 000 x 3 dvs kr 1,5 millioner - deretter om lag kr 500 000 årlig.

5. Hva koster 100 kr i nedgang i foreldrebetaling i SFO?

SVAR: Om dagens pris reduseres fra kr 2 860 til kr 2 760 for heltidsplasser vil kommunen tape om lag kr 2,1 millioner i foreldrebetaling. SFO er selvkostfinansiert, noe som betyr at dersom prisen settes ned og det forutsettes samme ressursbruk må kommunen bruke kr 2,1 millioner av egne midler til å finansiere SFO driften.

6. Hva koster 100 kr i nedgang i foreldrebetaling i Barnehage?

SVAR: Om dagens pris (2018) reduseres fra kr 2910 til kr 2810 vil det koste kommunen kr 2,5 millioner i tapt foreldrebetaling i 2019. Tar man i tillegg med tapt foreldrebetaling ved å ikke sette opp prisen lik den foreslåtte økningen i statsbudsjettet med kr 130 blir total tapt inntekt på kr 4,75 millioner i 2019.

7. Hva koster det ekstra å ha sommeråpne svømmehaller?

Avskrivninger, vedlikehold og renter løper som faste kostnader og er de store utgiftene til svømmehaller. Tenker her altså kun på variable kostnader til oppvarming/strømutgifter(lavere priser om sommeren), klor o.l., og badevakter(sommervikarer eller svømmeklubber kan engasjeres til en rimelig penge).

Andre steder klarer de det periodiske vedlikeholdet i løpet av 5 virkedager. Det burde være mulig også i Sandnes.

Vedr spørsmål 3.

Kan gjerne legge inn et par alternativer.

F eks

4 timer åpent, 2 timer morgen og 2 timer ettermiddag.

6 timer åpent, 2 timer morgen, 2 timer midt på dagen og 2 timer ettermiddag,

8 timer åpent, 3 timer morgen og 5 timer ettermiddag.

I forhold til timebetaling badevakter.

Legg gjerne inn spesifikt hva det koster å holde Riska, Giske og kommende Iglesmyr åpent.

SVAR: Svar kommer i senere notat

8. Er det økt bemanning på skattekontoret i løpet av 2018? I forbindelse med sak 14/18 i formannskapet - årsrapporten fra skatteoppkreveren ble det informert om at det er for lav bemanning hos kemneren til å utføre arbeidsgiverkontrollen på en forsvarlig måte.

SVAR: I april i år ansatte kemneren en person i et års engasjement 100 % stilling, i tillegg er det engasjert en person fra NAV i 12 måneder arbeidstrening 60 % stilling.

Dette gjør at kemneren, med all sannsynlighet, når antallskravene for arbeidsgiverkontroller for 2018.

Foreløpig er styringssignalene (med eventuelle antallskrav) fra Skattedirektoratet for 2019 ikke kjent. Dersom en legger til grunn at disse blir omtrent som i 2018, vil det være mulig å nå antallskravene.

Beregning av tilgjengelige ressurser til arbeidsgiverkontroll i 2019:

Antall ansatte pr stillingsstørrelse	Stillingsstørrelse	Forventet tid ansatt i 2019	Sum
4	1,0	1,0	4,0
1	0,6	1,0	0,6
1	0,6	0,25	0,15
1	1,0	0,25	0,25
Sum årsverk			5,0

(Samlet viser beregninger at en kontrollør i 100 % stilling antas å utføre ca. 27 kontroller i løpet av et år. Kontrollene vil være innenfor alle kontrollkategorier. Kilde, Skatteetaten, datert 19.05.2016.)

Dette skulle tilsi at kemneren bør kunne klare om lag 134 kontroller i 2019.

Imidlertid betyr dette også at det i stor grad konsentreres om antall. Hvis styringssignalene inneholder krevende kvalitetskrav vil dette kunne være i større eller mindre grad uforenlig med et antallskrav.

9. Hva var vedtatt driftsresultat for 2014, 2015, 2016 og 2017 – og hva ble driftsresultatet da oppgjøret var ferdig?

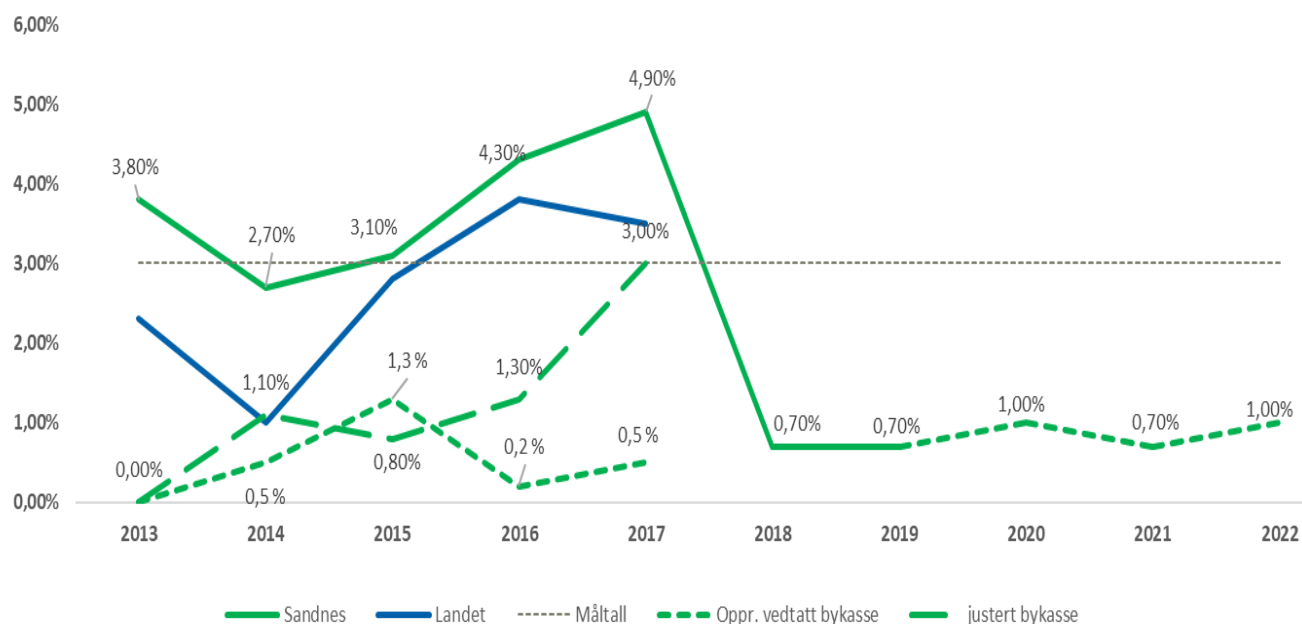
SVAR: I figuren under er det tatt med informasjon om både opprinnelig vedtatt netto driftsresultat, grønn prikkete linje, justert netto driftsresultat grønn stiplet linje og endelig resultat heltrukket grønn linje. Alle disse tallene er bykassetall.

Resultat for hele landet er vist med blå linje.

Årsakene til de gode resultatene er hovedsakelig mer skatteinntekter for hele landet enn det som ble anslått i forslagene til statsbudsjett, god økonomistyring med mindreforbruk blant virksomhetene i Sandnes kommune og mindreutgifter vedrørende pensjon og lønnsoppgjør. Som følge av de gode resultatene er det satt av betydelige midler på disposisjonsfond de siste årene.

En mer detaljert forklaring av hovedårsakene for årene 2014-2017 gis under.

Netto driftsresultat

I det følgende er hovedårsakene til de gode resultatene for årene 2014-2017 beskrevet:

2017:

God økonomistyring med mindreforbruk i virksomhetene, høyere skatt og rammetilskudd enn budsjettet samt høyere tilskudd til ressurskrevende brukere bidro til et netto driftsresultat på kr 265,2 millioner (4,9 prosent) for bykassen i 2017.

Inkludert de kommunale foretakene er netto driftsresultat på 5,3 prosent.

Refusjon ressurskrevende brukere ble kr 51,2 millioner høyere enn budsjettet (kr 141,2 millioner i innsendt krav mot kr 90 millioner i budsjett). Dette grunnet grundig ressursgjennomgang og kartlegging av brukere. Sandnes kommune omorganiserte tjenestene til personer med funksjonsnedsettelser i 2016 og samlet tjenestene til denne gruppen i en egen enhet – Enhet for funksjonshemmede – EFF. I 2016 og inn i 2017 har enheten hatt en grundig ressursgjennomgang og kartlegging av sine brukere, spesielt de som bor i boliger med heldøgnsbemanning. Denne kartleggingen la grunnlag for omfordeling av personell og et godt kunnskapsgrunnlag om kostnadsdrivere og hvilke brukere som krever mest tjenester. Dette har vært til stor hjelp i forbindelse med rapportering av ressurskrevende tjenester. Det presiseres at grunnlaget for Sandnes sitt økte krav for 2017 sett mot tidligere år ikke skyldes endret tolkning av regelverk, men en bedret kunnskap og dokumentasjon knyttet til den faktiske ressursbruk for den enkelte bruker.

Frie inntekter ble kr 30 millioner høyere enn opprinnelig budsjett. Samlet skattevekst for kommunene på landsbasis ble på 4,5 prosent mot en anslått vekst på 1,0 prosent (RNB), og i kroner ble skatten hele 4,6 mrd høyere for alle landets kommuner i 2017 enn det som var signalisert i statsbudsjettet for 2017. ((Dersom Sandnes hadde fulgt nasjonal utvikling på landsbasis betyr dette

at Sandnes isolert sett kunne fått 64 millioner i merskatteinntekter i 2017)) Skatteøkningen har sammenheng med ekstraordinære store uttak av utbytter som følge av skattereformen (som i 2016)

Økningen i nasjonal skatteinngang medførte også lavere skatteutjevning for Sandnes kommune.

Samlet mindreforbruk på tjenestene inklusiv teknisk, stab- og støtteenheter og kommunens fellesutgifter var på kr 24,7 millioner.

De kommunale foretakene har i tillegg et netto driftsresultat på kr 23,8 millioner (kr 41,1 millioner i 2016). Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, inkludert de kommunale foretakene, utgjør 5,3 prosent. Snitt for landet ble på 3,5 prosent

Regnskapet for 2017 avlegges med et mindreforbruk på kr 92,2 millioner inkludert de kommunale foretakene. Isolert sett for bykassen avlegges regnskapet med et mindreforbruk på kr 68,4 millioner.

Det ble foretatt avsetninger til kommunens reservefond på kr 29,9 millioner og kr 35,7 millioner til resultatenheterenes egne disposisjonsfond før sak om disponering av årsresultatet.

2016:

Sandnes kommune fikk i 2016 et netto driftsresultat på kr 217,7 millioner som tilsvarer 4,3 prosent av driftsinntektene.

God økonomistyring med mindreforbruk i resultatenheterne samt høyere skatt og rammetilskudd enn budsjett er hovedforklaringene på det gode resultatet.

De kommunale foretakene har i tillegg et netto driftsresultat på kr 41,1 millioner. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, inkludert de kommunale foretakene, utgjør 5,1 prosent. Snitt for landet ble på 3,8 prosent

Om lag 90 prosent av resultatenheterne avla et regnskap i balanse eller med mindreforbruk i 2016. Samlet mindreforbruk på tjenestene inklusiv teknisk, stab- og støtteenheter og kommunens fellesutgifter er på kr 46,1 millioner.

Skatteinngangen 2016 ble kr 57,9 millioner høyere enn justert årsbudsjett.

I første perioderapport ble skatteanslaget redusert med kr 64,6 millioner, og skatteinngangen for 2016 er dermed kr 6,7 millioner lavere enn opprinnelig budsjett. Skatteinngangen 2016 viser en vekst på 4,4 prosent fra 2015 for Sandnes, mens skatteveksten for hele landet var 9,8 prosent.

Årsaken til skatteveksten i Sandnes for 2016 skyldes i stor grad innbetalinger knyttet til 2015 som korrigert fordelingsoppgjør og marginoppgjør.

Skatt og rammetilskudd samlet (frie inntekter) ble kr 65,2 høyere enn justert budsjett i 2016.

Dette igjen skyldes i all hovedsak at skatteinngangen på landsbasis ble vesentlig høyere enn regjeringens anslag, og merskatteveksten var på hele kr 5 milliarder i 2016. I 2016 fikk kommunene mao dobbelt så mye midler i frie inntekter enn det som var forutsatt. (Dersom Sandnes ikke var rammet av oljenedturen ville Sandnes sin andel av dette utgjort merskatteinntekter på over 70 millioner.)

I Sandnes ble det lagt opp til en økning i skatt på 4,7 % i forhold til 2015.

I første perioderapport ble anslaget justert ned med kr 64,6 millioner, tilsvarende 1,7 %. Skatteveksten for resten av året ble høyere enn rådmannen anslo i første perioderapport som følge av uforutsette merskatteinntekter for landet. Sandnes endte opp med en skattevekst for 2016 på 4,4 %. Dette var kr 6,7 millioner lavere enn det opprinnelige anslaget på 4,7 %.

De kommunale foretakene hadde i 2016 et netto driftsresultat på kr 41,1 millioner. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, inkludert de kommunale foretakene, utgjør 5,1 prosent. Snitt for landet ble på 3,8 prosent

Regnskapet for 2016 ble avlagt med et mindreforbruk på kr 132,8 millioner inkludert de kommunale foretakene. Isolert sett for bykassen ble regnskapet avlagt med et mindreforbruk på kr 111,6 millioner.

Totalt ble det før sak om disponering av årseresultat, foretatt avsetninger til kommunens reservefond på kr 20,7 millioner og kr 44,4 millioner til resultatenheterens egne disposisjonsfond.

2015:

Netto driftsresultat ble på kr 149,6 millioner for bykassen i 2015, og utgjorde 3,1 prosent av kommunens driftsinntekter. Opprinnelig budsjettert netto driftsresultat for 2015 var på 1,3 prosent.

De kommunale foretakene har i tillegg et netto driftsresultat på kr 8,3 millioner. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, inkludert de kommunale foretakene, utgjør 3,2 prosent.

Gjennomsnittlig netto driftsresultat for ASSS-kommunene eksklusiv Oslo ble på 2,8 prosent i 2015, men det er store forskjeller mellom kommunene.

God økonomistyring i resultatenheterne og lavere lønns- og pensjonsutgifter enn budsjettert bidro til et netto driftsresultat på kr 149,6 millioner for bykassen.

Samlet mindreforbruk på tjenestene eksklusiv teknisk, stab- og støtteenheter samt kommunens fellesutgifter var på kr 16,7 millioner. Alle tjenestemåtene hadde mindreforbruk på mellom 0,1% og 1,5%. 14 resultatenheter har brukt fond på slutten av året for å dekke eller redusere merforbruk. Om lag 90 prosent av resultatenheterne avla et regnskap i balanse eller med mindreforbruk i 2015.

Før sak om årsregnskap ble det foretatt avsetninger til kommunens reservefond på kr 25 millioner og kr 43,8 millioner til resultatenheterens egne disposisjonsfond.

Regnskapet for 2015 ble avlagt med et mindreforbruk på kr 65,5 millioner inkludert de kommunale foretakene. Isolert sett for bykassen ble regnskapet avlagt med et mindreforbruk på kr 58,4 millioner.

2014:

Netto driftsresultat ble på kr 123 millioner for bykassen i 2014, og utgjør 2,7 prosent av kommunens driftsinntekter. Justert netto driftsresultat for 2014 var på 1,1 prosent.

De kommunale foretakene hadde i tillegg et netto driftsresultat på kr 27,5 millioner, og netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, inkludert de kommunale foretakene, utgjorde 3,1 prosent.

God økonomistyring i resultatenheterne og lavere lønns- og pensjonsutgifter enn budsjettert bidro til et godt netto driftsresultat.

Av netto driftsresultat foretas det avsetninger til kommunens reservefond på kr 32,9 millioner og kr 41,5 millioner til resultatenheterenes egne disposisjonsfond.

Regnskapet for 2014 avlegges med et mindreforbruk på kr 95,3 millioner inkludert de kommunale foretakene. Isolert sett for bykassen avlegges regnskapet med et mindreforbruk på kr 68,6 millioner.

2013:

Netto driftsresultat (bykassen) ble på kr 165 millioner i 2013 tilsvarende 3,8 prosent. En av hovedårsakene til godt netto driftsresultat i 2013 var høyere momskompensasjon for investeringsprosjekter enn budsjettet. Andel av netto driftsresultat som gjelder momskompensasjon investering var kr 57,7 millioner tilsvarende 1,3%.

Fom 2014 ble det vedtatt at momskomp investering føres direkte i investeringsregnskap. TBU endret da også anbefalt nivå på netto driftsresultat til 1,75% fra 2014.

10. Hvor mye er satt av til etter- og videreutdanning for ansatte i barnehage og skole i kommunen? Hvis staten bidrar vil vi gjerne vite hvor mye det er. Og hvor mange som har benyttet seg av muligheten de siste årene.

SVAR: I [perioderapporter](#) rapporterer Sandnesskolen antall ansatte som tar videreutdanning.

Ansatte som velger vikarordning tar 30 studiepoeng i løpet av et studieår og skal frigjøres 37,5 prosent i sin fulle stilling. Kommunen får støttebeløp per semester per ansatt kr 96 000 eller kr 120 000. Satsen er avhengig av hva ansatte tar videreutdanning i. Skoleeier skal dekke ev. resterende vikarkostnader ut over støttebeløpet fra staten, samt kostnader knyttet til reise, opphold og læremidler.

Ansatte som velger stipendordning få utbetalt kr 55 000 kroner for å ta 30 studiepoeng per semester. Samme støttebeløp kr 55 000 får kommunen også refundert. Ansatte på stipendordning har ikke krav på fri fra jobb for å studere ut over det som er nedfelt i hovedavtalen mellom arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. Skoleeier har ansvar for å dekke kostnader til reise, opphold og læremidler.

Hvor store utgifter kommunen sitter med vil variere fra semester til semester. Dette er avhengig av om støttebeløp dekker 37,5 prosent av ansatt sin lønn. Dersom mange ansatte med høy årslønn er med i ordningen vil støttebeløp ikke dekke totalutgiftene. I tillegg kommer bo- og reiseutgifter.

Det avsettes hvert år om lag kr 1,5 millioner på skole til videreutdanning.

	01.01.-31.08.2018	01.01.-31.08.2017	Endring
Antall ansatte under kompetanseutvikling - vikarordning	52	51	2%
Antall ansatte under kompetanseutvikling - stipendordning	51	28	82,1 %

Svar for barnehage kommer i neste svarnotat

11. Hvor mye er kostnaden totalt pr år ved å være tilknyttet Greater Stavanger? Både tilskudd pr innbygger og kjøp av tjenester.

Svar: Sandnes kommune betaler kr 35 per innbygger, om lag kr 2,67 millioner for 2019.

Beløpet justeres årlig ihht innbyggertallet.

Inkludert i enhetsprisen er medlemskap i Stavangerregionens Europakontor.

Ut over dette beløpet betales det kun for konkrete kurs og eller definerte prosjekter med tjenestekjøp.

Bystyret har f.eks. vedtatt deltakelse i Ruteutviklingsforum med kr 67.000 pr år i inntil 3 år.

Slik deltakelse besluttet og finansieres separat.

Alle partnerkommunene utenom Stavanger kommune betaler grunnsatsen på kr 35 pr innbygger i denne avtaleperioden ut 2019.

Stavanger kommune betaler kr 60 pr innbygger og har lagt sekretariatsoppgaver for definerte internasjonale engasjement til selskapet.

12. Reduksjon i Skattøre

Det kommunale skatteøret er redusert med 0,25 % i 2019. Økt Skatteinngang fra 2017 til 2018 er estimert til 3,7 % og 2018 til 2019 med 3,6 % Hvor mye slår nedgang i skatteøret ut på de 3,6 prosentene? Dvs si hva ville denne prosenten vært om det ikke var nedgang i skatteøret?

Svar:

Skattøren er i statsbudsjettet foreslått redusert fra 11,8 % i 2018 og 11,55 % i 2019. En endring i skattøren får virkning i 10 av 12 måneder første året. Dette følger av at innbetalt skatt til kommunen i januar og februar er skatt som er betalt fra skattytere i november og desember året før.

I forslag til statsbudsjett er skatten for alle landets kommuner anslått til:

160.330.000.000 i 2018 og 163.150.000.000 for 2019.

Tilsvarende tall for Sandnes er 2.351.500.000 i 2018 og 2.436.348.000 i 2019

Dersom skattøren ikke ble redusert fra 11,8 til 11,55%, måtte skatten for landet økt med ca 3 mrd tilsvarende en skattevekst på 3,6%. Skatten for Sandnes hadde da blitt ca 44 millioner høyere tilsvarende en skattevekst på 5,5%.

Beregningene er satt opp i tabellen under.

	2018	2019	2019 uten nedgang i skattøren	Skatteanslagene måtte da økt med følgende beløp
skattøre	11,8	11,55		
Landstall:				
Skatt landsbasis	160 330 000	163 150 000	166 092 821	2 942 821
skattevekst		101,76 %	103,59 %	
Skatt per skattøre	13 587 288	14 075 663	14 075 663	
Sandnes:				
Skatteanslag Sandnes	2 351 500	2 436 348	2 480 294	43 946
Skattevekst		103,61 %	105,48 %	
Skatt per skattøre	199 280	210 194	210 194	

13. Spørsmål om eiendomsskatt

Det har kommet følgende spørsmål om eiendomsskatt:

1. Hvor mange kraftledninger har vi i Sandnes og hva vil eiendomsskatt på disse gi?
2. Hvor mange millioner utgjør eiendomsskatten (i kronebeløp) om vi innfører
 - a. eiendomsskatt på verk, bruk og næring?
 - b. full eiendomsskatt? (bolig, verk, bruk og næring)
3. Hvor mye i kroner vil eiendomsskatt på verk og bruk utgjøre for Sandnes kommune uten Forsand? Alternativ 3 i kortversjonen.
4. Hva vil det bety økonomisk at vi slår oss sammen med Forsand når det gjelder kraft og fordeling?

Svar:

Det er endringer i eiendomsskatteloven som gjelder fra 2019. I tabell 1 under er alternativene som gjelder fram til 2018 satt opp i venstre kolonne, og utskrivningsalternativene etter eiendomsskattelova §3 som gjelder fra 2019 satt opp i den høyre kolonnen.

Rådmannen har i svaret satt opp anslag på hva Sandnes kan motta i eiendomsskatt etter alternativene c, d, og g som gjelder fra 2019. (alternativ a vil anslagsvis framkomme som summen av alternativene c, d og g)

Forslag til endringer i eiendomsskatteloven i statsbudsjettet for 2019

I forslag til statsbudsjett for 2019 er det foreslått ytterligere endringer i eiendomsskattelova. Det foreslås en reduksjon av maksimal eiendomsskattesats for bolig- og fritidseiendom fra 7 til 5 promille, med virkning fra og med 2020. Regjeringen foreslår også at det skal bli obligatorisk for kommunene å bruke SSBs boligverdier når de skal beregne eiendomsskattegrunnlaget for bolig. Regjeringen foreslår samtidig at eiendomsskattegrunnlaget ikke skal kunne overstige 70 prosent av markedsverdien.

I dag bestemmer kommunene selv om de vil bruke SSBs boligverdier eller egne lokale takseringer når de regner ut grunnlaget for eiendomsskatt. Regjeringen mener at alle kommuner bør bruke samme metode, fordi det gir likebehandling av boligeierne uavhengig av hvor de bor.

Hvilken skattesats som kan benyttes

Eiendomsskattelova § 13 ble endret i statsbudsjettet 2018 med virkning fra og med 2019. Første året det blir skrevet ut eiendomsskatt i en kommune, må skatten ikke være større enn kr 1 av hver kr 1 000 av takstverdien (tidligere kr 2). Senere kan skatten ikke i noen år økes med mer enn kr 1 for hver kr 1 000. Skatten kan likevel økes med kr 3 for hver kr 1 000 for husløse grunneiendommer. Skatten kan økes med kr 2 for hver kr 1 000 for eiendommer som nevnt i § 12 bokstav a (bustaddelen i eiendomar med sjølvstendige bustaddeler) samme året som kommunen innfører bunnfradrag i eiendomsskatten. Skatteøret kan ikke økes samme år som bunnfradrag faller bort. Derimot kan eiendomsskatten settes ned til de nevnte minstegrensene fra et år til det neste uten omsyn til hvor høy skattesatsen er fra før. Ved første gangs utskrivning på bolig- og fritidseiendommer som følge av overgang til nytt utskrivningsalternativ skal skatten for slik eiendom være kr 1 for hver kr 1 000 av takstverdi.

Skattesats og frister for vedtak ved kommunesammenslåing

Forsand kommune har i dag eiendomsskatt på verk og bruk etter alternativ c til og med 2018, og etter alternativ c etter 2019. Forsand har en skattesats på 7 promille.

Etter kommunesammenslåingen 1. januar 2020 har den nye kommunen anledning til å vedta å bruke den høyeste satsen som har vært i bruk i en av kommunene før sammenslåingen (jfr FINs uttalelse av 23.09.1991). Nye Sandnes har med andre ord mulighet til å innføre eiendomsskatt for hele den nye kommunen med 7 promille etter alternativ c. I tillegg har Nye Sandnes anledning til å innføre eiendomsskatt etter alternativ d, det vil si også på næringsseiendommer etter alternativ d, med 7 promille.

Det er bystyret i Nye Sandnes som må vedta om det skal skrives ut eiendomsskatt og hvordan skatten skal innrettes i den nye kommunen. Dersom Nye Sandnes skal ha eiendomsskatt i hele kommunen etter alternativ c fra og med 2020, må dette vedtas senest i forbindelse med behandling av økonomiplan 2020-2023, høsten 2019. Eiendomsskatten skal så langt det er mulig, bli skrevet ut før 1. mars i skatteåret. Første året en kommune benytter bunnfradrag i eiendomsskatten er det likevel tilstrekkelig at skatten blir utskrevet før 1. april i skatteåret. Første året det blir utskrevet eiendomsskatt i en kommune, må allmenn taksering og utskrivning være avsluttet innen utgangen av juni i dette året.

Det er mulig å fortsette med eiendomsskatt i gamle Forsand kommune, uten å ha eiendomsskatt i gamle Sandnes kommune i overgangsårene 2020 og 2021 (jfr inndelingslova). Da holder det at kommunestyret vedtar satsen for 2022 på slutten av år 2021, altså at kommunestyret fatter slikt vedtak i forbindelse med behandling av økonomiplan 2022-2025.

Tabell 1: Alternativer etter eiendomsskattelovens §3.

Gjeldende utskrivningsalternativer:	Nye alternativer fra 2019; bokstav c), d) og g)
a) faste eigedomar i heile kommunen, eller	a) faste eigedomar i heile kommunen, eller
b) faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygd på byvis eller der slik utbygging er i gang, eller	b) faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygd på byvis eller der slik utbygging er i gang, eller
c) berre på verk og bruk i heile kommunen, eller	c) berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
d) berre på verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen, eller	d) berre på næringseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
e) faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang og på verk og bruk i heile kommunen, eller	e) faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang og på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
f) faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang og på verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen, eller	f) faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang og på næringseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
g) faste eigedomar i heile kommunen, unnateke verk og bruk og annan næringseigedom	g) faste eigedomar i heile kommunen, unnateke næringseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum

Eiendomsskatt etter alternativ c

Generell informasjon og forutsetninger for anslagene

Kommuner kan velge å skrive ut eiendomsskatt etter alternativ c, det vil si kun på vannkraftanlegg, nettanlegg, vindkraftanlegg og petroleumsanlegg med særskatt etter petroleumsskatteloven § 5. Finanskomiteens flertall har presisert at med nettanlegg menes «alle anlegg i kraftnettet», det vil si «master, linjer, jord- og sjøkabler samt transformatorer mv.». Kraftnettet omhandler også regional- og distribusjonsnett.

Tele, kommunikasjons-, kabelfjernsyns- og kraftanlegg og lignende takseres særskilt. Det er særregler for beregning av eiendomsskatt for kraftanlegg. Særregler ved skattlegging av kraftforetak er nevnt i skatteloven kapittel 18.

Forsand har i dag eiendomsskatt på verk og bruk med 7 promille. Eiendomsskattegrunnlaget for 2018 viser følgende fordeling av takst og eiendomsskatt på ulike kategorier:

Type	Takst	Eiendomsskatt
Kraftverk	5 745 613 232	40 219 293
Transformatorstasjon	135 925 000	951 475
Kraftlinjer	537 075 000	3 759 525
Øvrige verk og bruk (sandtak, betong, oppdrett etc)	186 796 000	1 307 572
Totalt	6 605 409 232	46 237 865

Som tabellen viser kommer det meste av eiendomsskatten i Forsand kommune fra selve kraftverkene, kr 40,2 millioner av kr 46,2 millioner (87 prosent).

Sandnes kommune har et vannkraftverk, Sviland kraftverk. Dette kraftverket faller under definisjonen småkraftverk (installert effekt på 1 000 – 10 000 kw). Eiendomsskatt for anlegg for produksjon av elektrisk kraft skal regnes ut etter verdien (taksten) som anlegget blir satt til ved fastsetting av formue- og inntektsskatt året før skatteåret, jfr eieendomsskattelova § 8 B-1. Kraftanlegg med samlet påstemplet merkeytelse over 10 000 kw blir verdsatt etter skattelovens § 18-5.

Etter eieendomsskattelova § 8 B-1, fjerde ledd, skal verdien/taksten av anlegg nevnt i skatteloven § 18-5 ikke settes lavere enn kr 0,95/kWh eller høyere enn kr 2,74/kWh av 1/7 av grunnlaget for anlegget sin samlede produksjon av elektrisk kraft for inntektsåret og de seks foregående årene. For Sviland kraftverk, med en installert effekt på 2,5 MW og årsproduksjon på 9 GWh, tilsier dette en takst på mellom kr 8,5 – 24,7 millioner, og en eiendomsskatt ved 7 promille på kr 60 000 – 173 000. Siden Sviland kraftverk blir definert som småkraftverk med effekt under 10 000 kw blir verdien satt til skattemessig verdi per 1. januar i skattefastsettingsåret (jfr skatteloven § 18-5, femte ledd). Eiendomsskatt fra kraftverk i Sandnes kommune vil uavhengig av verdsettelsesmetode være lav.

Informasjon fra Geodata viser at Sandnes kommune har i overkant av 200 transformatorstasjoner. De fleste er av mindre størrelse, men kommunen kan regne med å motta eiendomsskatt fra transformatorstasjoner ved for eksempel Tronsholen, Riska og Skeiane. Verdien av disse er vanskelig å anslå før man har en ordentlig takst, men man antar at transformatorstasjonene kan gi om lag kr 2-3 millioner i eiendomsskatt.

Det er sendt forespørsel til Lyse og Statnett om informasjon om kraftlinjer, master og lignende. Det foreligger pt ikke svar fra Lyse og Statnett. Sandnes kommune har et større distribusjonsnett enn Forsand kommune. Forsand mottar i 2018 om lag kr 3,8 millioner for kraftlinjene, så en kan anta at Sandnes kommune kan motta kr 5-10 millioner for kraftlinjene. Verdien av kraftlinjene vil være avhengig av lengde, alder og spenning på sentral-, regional- og distribusjonsnettet, både luftledninger og jordkabler. Slik informasjon er som nevnt ikke mottatt fra Lyse og Statnett, så anslaget er noe usikkert. Totalt anslag for eiendomsskatt for Sandnes kommune etter alternativ c, med en skattesats på 7 promille, er om lag kr 7-13 millioner.

Hvilken skattepromille som kan benyttes og tidspunkt for utskriving

Ved kommunesammenslåing kan som nevnt den nye kommunen fatte vedtak om eiendomsskatt etter alternativ c fra og med 2020 i forbindelse med behandling av økonomiplan 2020-2023 dersom 7 promille skal kunne legges til grunn. Taksering må da være ferdig i løpet av våren 2020 og skatten må skrives ut senest innen utgangen av juni, jfr eieendomsskattelova § 14.

Med forutsetningene og antakelsene som er satt opp over vil eiendomsskatt etter alternativ c kunne gi om lag kr 7-13 millioner i eiendomsskatt i gamle Sandnes kommune. Eiendomsskatten etter alternativ c med 7 promille, er fra Forsand oppgitt å utgjøre omlag kr 44,5 millioner i 2019. Eiendomsskatt etter alternativ c for Nye Sandnes vil med en sats på 7 promille således kunne utgjøre om lag kr 52-58 millioner.

Eiendomsskatt etter alternativ d

Alternativet omhandler eiendomsskatt på næring i tillegg til eiendommene som kommer inn under alternativ c.

Med endringene om at underkategorien verk og bruk fjernes, innebærer det at anlegg som i dag er å anse som verk og bruk skal følge reglene som gjelder for næringseiendom generelt. Det foreslås også at produksjonsutstyr og -installasjoner ikke skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget (dette gjelder ikke for nytt alternativ c). Det er ikke anledning til å benytte bunnfradrag i eiendomsskatt på verk, bruk og næring jfr eieendomsskattelova § 11 annet ledd. Gjeldende regler for verdsettelsen av verk, bruk og næringseiendom vil bli videreført. Eiendommene må takseres og skal som hovedregel verdsettes til substansverdi. Substansverdi er anleggets tekniske verdi, det vil si gjenanskaffelsesverdi, med fradrag for slit, elde og utidsmessighet.

Tabellen under viser hva en innføring av eiendomsskatt på næringseiendommer kan utgjøre for Sandnes kommune. Informasjon om antall bygg innenfor næringsområdet og gjennomsnittlig bruksareal er mottatt fra Geodata. Bruksareal tilsvarer i beregningene gjennomsnittlig grunnflate på byggene. Det presiseres at flere av byggene vil kunne ha flere etasjer. Det er etterspurt kvadratmeterpris fra Eiendomsmegler 1, men det finnes ikke tilsvarende statistikk for næringseiendommer som det gjør for bolig- og fritidseiendommer (se eget avsnitt). For eksempel kan en eiendom uten leiekontrakt selges for under kr 10 000 per kvm, men en eiendom med leiekontrakt kan selges for over kr 20 000 per kvm. Det er i beregningene forutsatt en gjennomsnittspris per kvm på kr 10 000. Skattesatsen er satt til 7 promille, da Nye Sandnes etter sammenslåingen vil ha anledning til å vedta å bruke den høyeste satsen som har vært i bruk i en av kommunene før sammenslåingen.

Type bygg	Snitt bruksareal	Snitt m ² pris	Snitt verdi	Eiendoms- skatt	Antall bygg	Totalt
Bygg innenfor næringsområde	595	10 000	5 950 000	41 650	2 170	90 380 500

Med de gitte forutsetningene er det anslått at inntektene fra eiendomsskatt på næring med en sats på 7 promille kan utgjøre om lag kr 90 millioner.

Det presiseres at verdigrunnlaget er svært vanskelig å sette, uten at næringseiendommene er taksert.

Forsand kommune har få næringseiendommer og det er ikke innhentet informasjon om hvor mye eiendomsskatt på næring vil utgjøre for Forsand.

Ved å skrive ut eiendomsskatt etter alternativ d i Nye Sandnes vil inntektene kunne utgjøre om lag kr 145 millioner.

Eiendomsskatt etter alternativ g

I motsetning til innføring av eiendomsskatt på verk og bruk og næringseiendommer, kan Nye Sandnes kommune ikke innføre eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer med en skattesats på 7 promille. Det første året må skattesatsen settes til 1 promille, og kan deretter økes med maksimalt 1 promille per år. Som nevnt foreslås det i statsbudsjettet for 2019 at skattesatsen for bolig- og fritidseiendommer skal være maksimalt 5 promille. Samtidig foreslås det at eiendomsskattegrunnlaget ikke skal kunne overstige 70 prosent av markedsverdien

I anslagene er det tatt utgangspunkt i at eiendomsskattegrunnlaget er eiendommens objektive omsetningsverdi, det vil si den verdi en kjøper under normale omsetningsforhold er villig til å betale

for eiendommen. I praksis vil ofte skatteverdien settes lavere enn den reelle omsetningsverdien. Verdinivået for likeartede eiendommer må være likt. Det er også godtatt at skatteverdien settes til en prosentdel av omsetningsverdien, selv om det er i strid med lovens ordlyd. Bruk av en slik reduksjonsfaktor må vedtas av kommunestyret, og den vil gjelde frem til neste alminnelige taksering.

Informasjon om antall boliger og gjennomsnittlig estimert bruksareal er mottatt fra Geodata. Kvadratmeterpris på de ulike boligtypene er mottatt fra Eiendomsmegler 1, og er basert på faktiske salg i Sandnes kommune i perioden 1. januar til 8. november 2018. Verdien på boligene er derfor i beregningene muligens satt høyt, da det er rimelig å anta at en forsiktig vurdert takst vil være lavere enn faktisk salgssum.

For bolig- og fritidseiendommer er det mulig å benytte bunnfradrag. I anslagene er bunnfradrag satt til kr 500 000. Skattesatsen er satt til 1 promille.

Tabellen under viser at med de nevnte forutsetningene kan eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer utgjøre om lag kr 80 millioner for Sandnes kommune. Det presiseres at verdigrunnlaget er satt høyt.

Bruk av bunnfradrag på bolig- og fritidseiendommer gir kommunen handlingsrom til selv å bestemme hvor mye eiendomsskatt som skal kreves inn i denne kategorien.

Type boliger	Snitt bruksareal	Snitt m ² pris	Snitt verdi	Skattegrunnlag (70% verdi)	Bunnfradrag	Eiendoms-skatt	Antall boliger	Totalt
Frittliggende enebolig, våningshus	185	26 479	4 898 615	3 429 031	500 000	2 929	15 950	46 718 036
Hus i kjede, rekkehus, terrassehus, vertikal tomannsbolig	139	30 865	4 290 235	3 003 165	500 000	2 503	6 541	16 373 199
Horisontaldelt tomannsbolig, boligbygg med mindre enn 3 boenheter	83	27 105	2 249 715	1 574 801	500 000	1 075	2 735	2 939 579
Blokk og lignende	83	36 623	3 039 709	2 127 796	500 000	1 628	6 682	10 876 935
Fritidsbolig	70	34 964	2 447 480	1 713 236	500 000	1 213	2 341	2 840 185
Sum								79 747 935

Eiendomsskatt i ASSS kommunene

Tabellen under viser hva ASSS-kommune fikk inn i eiendomsskatt fra bolig- og fritidseiendommer og annen eiendom i 2017, og hvilke skattesatser som ble brukt. Som en kan se fikk Stavanger kommune inn om lag kr 160 millioner i eiendomsskatt fra bolig- og fritidseiendommer med en skattesats på 3 promille, mens Bergen fikk inn tilsvarende kr 584 millioner med en skattesats på 2,6 promille. Bruk av reduksjonsfaktor, bunnfradrag og tidspunkt for taksering (det skal være allmenn taksering i kommunen hvert tiende år, jfr eieendomsskattelova § 8 A-3) vil påvirke hvor mye eiendomsskatt en kommune vil få inn.

	Eiendomsskatt 2017		Skattesats 2017		
	Boliger og fritids-eiendommer	Annen eiendom ¹	Totalt	Boliger og fritids-eiendommer	Annen eiendom ¹
Forsand	-	47 435	47 435	0 ‰	7 ‰
Fredrikstad	183 035	67 822	250 857	4 ‰	7 ‰
Oslo	451 980	703 423	1 155 403	3 ‰	2 ‰
Kristiansand	207 327	69 048	276 375	6,1 ‰	6,1 ‰
Stavanger	159 549	159 941	319 490	3 ‰	4 ‰
Bergen	583 804	258 353	842 157	2,6 ‰	5 ‰
Trondheim	419 724	200 233	619 957	5,75 ‰	5,75 ‰
Tromsø	154 614	60 034	214 648	5 ‰	7 ‰

¹ Eiendomsskatt fra annen eiendom gjelder verk, bruk og andre næringseiendommer.

Frøylandsbekken

I økonomiplanen for 2019-2022 inngår to investeringstiltak knyttet til Frøylandsdammen og Frøylandsbekken:

- T42: Tiltak ved fjerning av oppdemming Frøylandsvatnet: 3 MNOK i 2019
- T49: Tiltak på grunn av høy vannføring i Frøylandsbekken: 10 MNOK i 2022

Disse to tiltakene må gjennomføres i nær tilknytning til hverandre, på samme tid. Demningen må brukes som demning gjennom perioden for gjennomføring av tiltakene (utbedring av kulverter). Tiltak T49 bør således flyttes til 2019.

NVE har gitt dispensasjon til februar 2019 til å ha demningen operativ, den skal da rives. Det søkes nå om å få tillatelse til å ha demningen i drift ut 2020. Det er usikkert om dispensasjon innvilges, og demningen er per i dag ikke godkjent.

Dersom dispensasjon innvilges, må det like fullt settes i gang med tiltak som prosjektering i løpet av 2019. Det må som følge av at demningen fjernes gjennomføres tiltak for å kunne håndtere økt vannføring i Frøylandsbekken. Det er disse tiltakene som er estimert til kr 10 millioner. Nylig mottatt rapport indikerer at tiltakene kan få en kostnadsramme på kr 15 millioner.

Rådmannen foreslår at bystyret fatter følgende tilleggspunkt ifbm behandling av økonomiplanen:

-Finansiering av tiltak T49 flyttes til 2019 og tiltaket økes til kr 15 millioner.